

MINNESANTECKNINGAR

Naturvårdsrådet

Tid:	2016-10-19 kl. 17.30–19.45
Plats:	Tripp, Juneporten
Närvarande:	Pia Larsson, Naturskyddsföreningen, Jönköping (PL) Ann-Christin Brolin, Naturskyddsföreningen, Jönköping (ACB) Bengt Ohlsson, Naturskyddsföreningen, Huskvarna-Gräna (BO) Hans Holmberg, STF, (HH) Thor Ahlstrand, Rocksjögruppen/Gräna Skogsgrupp (TA) Fredrik Litsgård, Jönköpings Fågelklubb (FL) Göran Locking, LRF, Jönköpings kommungrupp (GL) Kerstin Pilkvist, Naturskyddsföreningen, Bankeryd (KP) Magnus Thorell, Botaniska Sällskapet (MT) Yvonne Hyltse-Eckert, Hembygdsföreningen (YHE) Annica Magnusson, Miljö- och hälsoskyddskontoret (AM) Dag Fredriksson, Statsbyggnadskontoret (ordförande) (DF) Jenny Kanerva Eriksson, Miljö- och hälsoskyddskontoret (JKE) Per König, Stadsbyggnadskontoret, (sekreterare) (PK) Anders Strandh, Tekniska Kontoret (AS) Anna Fogelberg, Tekniska Kontoret (AF)

Bilagda presentationer: Skogsskötsel, hösten och vintern 2016-2017, Jönköpings kommun

1. Fastställande av dagordningen

Ordföranden öppnade mötet och föreslog att punkten 5, Ansökan om dispens för kanoting i Simsholmskanalen och Rocksjöån skjuts till nästkommande möte eftersom representanter för organisationer som stödjer ansökan saknas. Ordföranden meddelade att dispensansökan ska sändas på remiss och att ett beslut kan väntas i januari eller februari 2017. Mötet beslutade att så skulle ske, men att Naturvårdsrådet skulle tillställas själva ansökan (det finns två ansökningar, en från två kanot/kajakuthyrare och en från Destination Jönköping och kultur- och fritidsnämnden). Dagordningen fastställdes därefter med följande tillägg till punkten "Övriga frågor":

- Tidigarelagt sista datum för ansökan om LONA-medel (DF)
- Restaurering av betesmark i Hökhults Hage (DF)
- Häggebergsreservatet (DF)
- Information om stor inventering inför nytt naturvårdsprogram (DF)
- Grönområden i stadsmiljöer (BO)
- Pustaleden (BO)
- Talavidsskolans skolskog (PK)
- Uppföljning av information om konstgräsplaner (BP).

2. Föregående protokoll, ändringar och uppföljningar

Inga kommentarer till föregående protokollfört möte, den 11 maj 2016, framfördes.

3. Presentation av skogskötselprogrammet hösten/vintern 2016/17 (Anders S)

Anders Strandh presenterade ett stort antal åtgärder som planeras inför kommande höst och vinter. De har tillställts naturvårdsrådet i god tid inför mötet. Möjligheten till genomförande beror i hög grad hur vintern blir, då många åtgärder kräver djup och tidig tjäle.

- **Södra Tenhult, Gallring av blandskog och trädärenden**

Främst gran har tagits bort och samråd med villaägare har skett i trädärenden.

- **Eklundshov, gallring av område öster och söder om kolonistugorna (samt diskussion om kommunala betesdjur)**

Trivialträd har gallrats runt ekar och två ekar har tagits ned och lämnats kvar som "död ved". DF påpekade att i området har påträffats getlav (enda lokalen i Småland) och att det har höga naturvärden främst genom förekomsten av gamla ekar med höga lav- och svampvärden samt höga friluftsvärden genom stigar, Vättern och skolskogar. BO föreslog området som kandidat till kommande upplaga av Naturpärlor, och DF sa att det kan läggas upp på hemsidan till en början. Det kommer att kräva insatser för att bevara hagmarksliknande utseende för att naturvärdena ska bibehållas. GL varnade för slyuppslag som förorsakar mycket arbete med området. TA påminde om att två ekar togs ner 2015 här, men DF hävdade att de stod för tätt för att må särskilt bra. Naturvärdena gynnas genom att ekarna står ganska glest i denna typ av skog och gärna är delvis solbelysta på stammarna. BO föreslog att kommunen skulle hålla egna betesdjur för att underlätta skötsel, men AS hävdade att det billigaste för kommunen är arrendatorer med egna betesdjur. GL sa att vintertillsynen troligen blir dyr. BO trodde det råder brist på betesdjur, men GL trodde att "betalar man så får man också intressenter", också med tanke på EU-bidrag. DF refererade till Örebro som äger 650 djur som betar på egna marker, men där kommunen också bedriver egen lokal köttproduktion.

- **Södra Tenhult, gallring**

I området ska främst gran tas bort. TA undrade hur kommunen såg på bok, om man låter den vara eller gallrar. AS svarade att den på sikt kan vara invasiv men att problemet inte upplevs som stort. Det finns ganska få bokskogar i kommunen, samtliga planterade.

- **Öxnehaga, 12 ha gallring och 12 ha Lübeckhuggning**

Mycket gran ska tas ur området från nordvästra hörnet där körväg finns. AS meddelade att han sökt Skogsstyrelsens bidrag "Skogens värde" för åtgärden. YHE påpekade det stora rekreativvärde området har med många stigar och ridvägar och AS sade sig vara medveten om detta.

- **Stigamo, 3 exploateringsytor**

Precis invid kommungränsen säljs nu sista tomterna för exploatering, ca 25 ha. Tallskogen avverkas.

- **Kanthuggning och gallring i NO Tenhult**

Trädärenden och gallring har varit ämnet för ett samråd med boende i NO Tenhult. Kanthuggning sker mest i NO-läge varför de flesta kunnat bli nöjda.

- **Huluäng, röjning och gallring**

AS efterfrågade tankar kring åtgärden eftersom det finns kännedom om nyckelbiotoper i området. Därför kommer ingen slutavverkning att ske. Det finns stora höjdskillnader och fuktstråk i området.

- **Ådalsvägen**

1,3 ha berör av gallring och frihuggning runt stora träd. Likaså finns träd som hänger över vägen. En tidigare år upptagen åtgärd som inte blivit av.

- **Södra Norrahammar, gallring av 18 ha tallhed**

I ett område med många stigar och motionsspår och stora rekreativvärden ska gallring göras. Ett bestånd av contortatallar aktualiserade hur kommunen så på denna art. AS svarade att den i teorin inte kan förökas här men enstaka förnygringar ändå sker, ändå inget problem. Det är lite intressant hur den växer ur rent skoglig synvinkel. Här sker en normal gallring.

- **Hulukvarns fritidshusområde**

Åtgärden är röjning och ljushuggning kring husen.

- **Hallby, 8 ha kontinuitetshuggning**

Området ska avverkas enligt Lübeck-metoden, men är mycket fuktigt. Bra tjäle krävs för att det ska bli av.

- **Vattenledningsområdet**

Gallring runt ekar kommer att ske i området med nedtagning av granar. Åter är det höga rekreativvärden i området påpekat YHE.

- **Kronhedsområdet, Barnarp**

Området mellan motorvägen och Kronhedsområdet ska gallring ske och där finns även trädärenden utmed villorna.

- **Södra Månsarp, tallgallring**

Ett område dominerat av tall vid en gammal grustäkt ska gallras. DF hävdade att där kunde finnas sandödlor i området och AS lovade undersöka saken genom att konsultera Niklas Johansson, artexpert på länsstyrelsen.

- **Grästorps, avverkning av gran**

I området väster om ån ska avverkning av gran och gallring av lövträd ske. Även för detta område har Anders sökt bidrag för Skogens värde.

- **Söder om Mariebo, luckhuggning och kantröjning**

I området ska luckhuggning ske för föryngring av beståndet. Det betonades att luckornas storlek måste avvägas noga för att resultatet ska bli lyckat. Arbetet sker enligt skötselplanen för Vattenledningsområdet.

- **NÖ Taberg**

I nordösta Taberg kommer gallring av aktuella bestånd att göras.

- **Huskvarna, Utsikten**

Väster och söder om Stjärnstigen mot utsiktspatsen kommer lövröjning och sikhuggning att göras. Södra Vätterleden går här förbi liksom många andra stigar.

- **Söder om Barnarpasjön, röjning**

I området kommer ungskog av björk att röjas.

- **Nässjöbacken, 8,5 ha**

Ungskogsrojning vid Nässjöbackens topp.

- **Vid Tenhults skjutbana**

I området kommer löv och lärk att röjas.

- **Lockebo, 0,5 ha**

SV om Stilleforsvägen kommer gallring och kanthuggning att ske.

- **Södra Barnarp**

Kvalitetsrojning av björk på ett område på 1,2 ha.

- **Åsasjön**

I två mindre områden kommer ungskogsrojning att ske.

- **Söder om Månsarps idrottsplats**

Ungskogsrojning av kullen, 0,9 ha.

- **Norr om Spånhult herrgård**

Ett område, 2,9 ha stort kommer att plantröjas.

- **Grännaberget**

AMA-laget gör ett gott arbete längs stigar och vid utsiktsplatser på Grännaberget.

- **Vattenledningsområdet**

80 ton grus har lagts ut och två broar har byggts för att göra Vattenledningsområdet mer tillgängligt för allmänheten. YHE hade sett resultatet och berömde åtgärden.

- **Ulricehamnsbanan, banvallen**

Längs banvallens slänter görs med jämna mellanrum kättingslätter för att hålla sly borta. Gränsen för banvallen utgörs av ståltråd, ofta taggtråd och rejäla ekstolpar, vilka måste bevaras. Risk för olyckor för djur och människor finns dock med taggtrådspartierna. TA undrade över hur kommunen hanterade tibast. AS sa att han aldrig avsiktligt tar bort den, det är ju en buske. Men TA undrade om det fanns en policy eftersom den är så giftig, men det finns alltså inte. DF påminde om att tibast också är en kalkgynnad signalart viktig att bevara.

4. Nya detaljplaner; Hedenstorp NO, Jordbrovallen (Dag F)

Ordföranden inledde med att beskriva vad han kallade ett rigoröst schema som den s.k. PLEX-gruppen tagit fram för att involvera alla intressen i detaljplanearbetet.

Hedenstorp NO (inklusive diskussion om att bygga på jordbruksmark)

Aktuellt nu är en detaljplan för området väster om Vattenledningsområdet, ett större område för verksamheter/handel benämnt Hedenstorps NO. Exploatering sker till stor del på brukningsvärd jordbruksmark vilket många beklagade. YHE undrade vilka verksamheter som kommer att förläggas dit. DF svarade att det delvis var liknande verksamheter som på Torsvik. Många företag får flytta från södra Munksjöområdet när det bebyggs och de förmodas flytta till bland annat detta område. DF visade ett bildspel med skisser och kartor och påpekade de många aspekter man måste ta hänsyn till: natur och vatten, vägar, planering av tomter, dagvatten o.s.v. BO frågade vilken kvalitet det var på jordbruksmarken som togs i anspråk. DF svarade att den var "normal" för trakten och AS förstärkte med att säga att det var bra odlingsmark. GL inflikade att det var sorgligt att se att så mycket jordbruksmark förstördes i Jönköpings kommun. DF påpekade att det var politiska beslut fastslagna i *Utbyggnadsstrategin* och ny senast i juni i *Digital översiktsplan 2016*. Han berättade att det kommer att göras en utvärdering och bristanalys av ekosystemtjänster (naturens "gratis-tjänster") och en utredning av jordbruksmarkens värden vilka kommer att bli klara till våren. Utredningarna ligger ute på upphandling för tillfället. GL undrade om det inte kunde vänta med beslut om denna detaljplan till denna utredning var klar. DF inflikade att det var just fall som detta som initierat utredningen görs. GL sa att 7 % av kommunens mark är jordbruksmark, ändå ska 460 av dessa 1700 ha bebyggas. YHE sa att det var lätt att bygga på jordbruksmark men att det var så definitivt, det kan aldrig återställas. BO hävdade att allt görs för att kommunen ska växa. GL föreslog att samarbetet med Vaggeryd skulle utvecklas så hela sträckan längs motorvägen kunde exploateras, då undviker man detta problem. TA frågade GL om inte vallodling gav god avkastning och svaret var bekräftande. GL fyllde i med att Jönköping var väldigt ko-tätt, med Nordeuropas modernaste mejerier och bra jord för spannmål. Därför finns ett behov av mer mark för varje gård, inte minst för att gödseln måste spridas på ett bra sätt, så det inte sker läckage och övergödning blir följden.

Jordbrovallen

Ordföranden visade en plan över hur den nya fotbollsarenan kan komma att förläggas. Det är vid Jordbron som det är tänkt att den ska ligga. Liksom många andra områden är dock marken starkt förorenad. JKE påpekade att i detta område har NCC utrett möjligheterna att bygga bostäder men funnit det för kostsamt. PL såg det som positivt att arenan förläggs här och därmed Stadsparken blir fredad. JKE ansåg att det var nödvändigt med pålning även om det handlade om arenabygge, och förslag kan väntas

till våren.

5. Ansökan om dispens för kanoting i Simsholmskanalen och Rocksjöån.

Frågan bordläggs till nästa möte med naturvårdsrådet. Då kommer de som ansökt om dispens inom kommunen att kunna delta.

6. Upphandling av kartläggning av ekosystemtjänster och jordbruksmarkens värden. (Dag F)

Ordförande informerade om den upphandling av ekosystemtjänster och jordbruksmarkens värde som ska göras. Man anslår då en summa och anbudsgivarna får redogöra för vad de kan åstadkomma för pengarna. Dag Fredriksson och Helen Bjurulf står för delen av undersökningen som berör ekosystemtjänster och Simon Jonegård, landsbygdsutvecklare, står för delen om jordbruksmarkens värde. Det torde inte vara många som har kompetens på områdena, men man inväntar med spänning anbudet, som ska vara inlämnade senast den 4 nov.

7. Övriga frågor

a. Tidigarelagd sista-datum för LONA-ansökningar (Dag F)

Dag Fredriksson är kommunens ansvarige när det gäller LONA-ansökningar och ansökan görs av kommunen senast 1 dec inför kommande år. Han välkomnar förslag men de måste p.g.a. utlandsresa inlämnas senast 31 okt för att kommunen ska hinna ta ställning och att de ska godkännas för ansökan. Själva projektskrivande, budget, finansiering mm skrivs in av initiativtagaren direkt i den databas som finns för LONA-ansökningar. Vill du ha lösenord för att kunna skissa på ett nytt projekt så hör av dej till Dag.

b. Det nya kommunala naturreservatet Häggebergs och Granbäckes lövskogar (Dag F)

Vid Stadbyggnadsnämndens möte i onsdags, den 12/10, godkändes handlingarna efter en remissrunda med 17 svar. Han nämnde att det pågår för tillfället en diskussion om kommunala naturreservat i kommunen. Det finns bland annat ett politiskt beslut taget i PHU, *Program för hållbar utveckling - miljö*, om inrättande av 3 kommunala naturreservat till 2018 och även att ett av dessa ska vara Huskvarnabergen med Bråneryds branter. Naturreservatsförslagen i Häggeberg och Kaxholmen har arbetats med i ca fem år. Dessutom står om skydd av natur i allmänhet samt förslag till kommande kommunala reservat i nyligen beslutade *Digital Översiktsplan 2016*. Ytterligare två ska alltså inrättas till 2018 och näst på tur står Kaxholmens lövskogar som också varit ute på remiss. BO inflikade att Vattenledningsparken uppfyller kriterierna för att kunna omvandlas till naturreservat och mötesdeltagare instämde. GL frågade vad som blev bättre om ett område inrättades som naturreservat. DF sa att det går utmärkt med frivilliga avsättningar av mark för naturskydd men reservatsauktoriseringen ger en trygghet över tid. Det innebär att t.ex. grannar med reservatet kan vara trygga att exploatering inte sker om en annan politisk majoritet kommer till makten. Dessutom är reservatsföreskrifter olika så de behöver inte ställa hårda bevarandekrav om naturvärdena inte är exceptionellt höga. I Örebro inrättades 12 reservat på kort tid insprängda i staden och de

hade ofta inte höga naturvårdsvärden men var oerhört värdefulla för rekreation och friluftsliv.

c. Hökhults Hage – restaurering av betesmark (Dag F)

Arrendatorn av det 17,5 ha stora området Hökhults Hage uttrycker önskemål om att åtgärder ska göras för att betesvärdena ska återställas. AS frågade om arrendatorn var densamma som tidigare och DF svarade jakande, enligt information från länsstyrelsen. AS hävdade då att det var arrendatorns ansvar att hålla betesmarken i skick, inte markägarens, alltså kommunen. GL hävdade att om en röjningsinsats mot alltför högväxande hassel gjordes och betet inte blev tillräckligt skulle området snart se likadant ut igen. Han tillade att det krävs många djur för att beta så stor areal. Det framfördes att han kanske bara ville ha tillstånd från kommunen att göra en åtgärd. Det finns ju EU-bidrag att söka för sådant och det får ju utföraren. AS lovade bevaka ärendet.

d. Information om stor inventering inför nytt naturvårdsprogram (Dag F)

Det har gjorts en stor inventering av alla gräs- och våtmarker samt en häckfågelinventering. Den omfattar således inte bara delar från naturvårdsprogrammet utan är mer omfattande. Cirka 10 personer har deltagit och slutredovisningen från Pro Natura, som är utföraren, kommer att ske torsdagen den 20 oktober i en lokal i Hoven. Anmälan till denna görs till ordföranden senast innan mötesstart. TA och FL anmälde deltagande.

e. Grönområden i staden (Bengt O)

BO ville åter belysa den förtätning av bebyggelse som sker i stan på grönområdenas bekostande. Likaså ifrågasatte han hur man kunde se som möjligt att anlägga en flytande ö i Munksjön. Frågan är inte avgjord i Mark- och miljödomstolen och kanske inte heller helt slutdiskuterad inom det kommunala bolag SMUAB, Södra Munksjöns Utvecklings Aktiebolag som driver frågan.

f. Talavids skolskog (Per K)

En skoglig åtgärd utfördes i dungen bakom Staoilmacken på Kortebovägen innan sommaren. Det är en del av Talavidsskolans skolskog. PK har blivit uppringd av lärare på skolan som var mycket irriterade på att man inte informerats om vad som skulle göras och inte heller kunnat påverka resultatet. Enligt AS är det en tjänsteman som inte följer de instruktioner han fått och DF frågade om inte detta anmälts till tekniske direktören, men AS sa att det var gjort ett stort antal gånger utan att något hänt.

g. Stensholmskärret (Bengt O)

BO upplyste om att skyltarna till Stensholmskärret var i dåligt skick, särskilt den södra. Kanske är det därför som det är så lite besökt. Han föreslog vidare att en LONA-ansökan kunde göras för att ordna en stig runt området. DF Sa att det var upp till BO att själv göra en ansökan, vilket även tidigare år påpekats. Frågan om skylten i naturen är dock något som kommunen nu arbetar med. Det finns ett antal skyltar som är i dåligt skick och man har enats om att den verksamhet som satt upp skylten är ansvarig för dess skick, såvida

man inte överlämnat området till någon annan verksamhet. Vad gäller skyltarna vid Stensholmskärret, som härrör från ett LONA-projekt som gjordes av miljö- och hälskoskyddskontoret omkring 2005.

h. Pustaleden (Bengt O)

BO informerade om vandringsleden Pustaleden som innehåller informativa skyltar både på natur- och kulturområdet. Men han hävdade att den inte stämmer överens med information som finns på kommunens hemsida. Likaså tyckte han att området var starkt nedskräpat med kundvagnar och dylikt. AS sa att det var parkavdelningens ansvar och skulle kolla.

i. Mikroplasterna från fotbollsplaner med konstgräs (Kerstin P)

Frågan hänsköts till kommande möte då representanter från Kultur och Fritid förväntas närvara.

8. Nästa möte och mötets avslutande

Nästa möte var planerat till den 7 dec men p.g.a. Dags utlandsresa senarelades mötet en vecka. Nytt datum blir alltså den 14 dec kl 17.30. JKE skickar ut kallelse till mötet. Därmed förklarade ordföranden mötet för avslutat.

Dag Fredriksson, ordförande

036-10 52 42

dag.fredriksson@jonkoping.se

Per König, sekreterare

036-10 24 52

per.konig@jonkoping.se